

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
**за освітньо-професійною програмою
Педагогіка вищої школи**
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Розробник:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Гарань Н.С., кандидат педагогічних наук, старший викладач, доцентка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Цибулько Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № __1__ від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № __1__

Опис навчальної дисципліни
Педагогіка вищої школи

Кількість кредитів	4 кредити ECTS / 120 годин
Рік підготовки, семестр	1 рік підготовки, 1 семестр
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент
Викладач	Сипченко Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри педагогіки вищої школи
Контактна інформація	ph_d@ukr.net https://www.sypchenko.org/ +380508459737
Консультації	Очні консультації: Чт з 13.10 до 14.30 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю
Анотація навчальної дисципліни	Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – педагогічна система вищої освіти Предмет вивчення навчальної дисципліни – закономірності функціонування системи вищої освіти, навчання, виховання та технології організації і здійснення освітнього процесу, розвитку і підготовки здобувачів до професійної діяльності
Опис навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування системи наукових знань щодо змісту та напрямів реформування системи вищої освіти, теоретичних, організаційно-процесуальних, методичних засад процесу навчання та виховання, застосування інноваційних технологій у професійній діяльності викладача закладу вищої освіти, розвиток здатності проектувати, реалізовувати, контролювати та оцінювати результати освітнього процесу і наукової діяльності відповідно до державних та європейських стандартів <i>Програмні компетентності:</i> <i>Загальні компетентності (ЗК)</i> ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК 9. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях. <i>Фахові компетентності (ФК)</i> ФК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання. ФК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної

взаємодії учасників освітнього процесу.

ФК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

ФК 8. Здатність до забезпечення позитивної динаміки навчальних досягнень суб'єктів освітньої діяльності.

Ключові слова: вища освіта, педагогіка вищої школи, система вищої освіти, педагогічні категорії, викладач закладу вищої освіти, педагогічна культура викладача, освітній процес, дидактика вищої школи, форми, методи, засоби навчання, навчальні заняття, методичне забезпечення, інноваційні технології, самостійна, науково-дослідна робота, контроль та оцінка знань, умінь і навичок здобувачів, виховна робота, студентська молодь, куратор (тьютор) академічної групи тощо.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.

ПРН 5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість

ПРН 8. Вирішувати проблеми етики партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії, етики спілкування з опертям на загальнолюдські цінності та норми закону.

ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.

Матеріали та ресурси:

1) *Рекомендована література:*

1. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.

2. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Стильна типографія, 2019. 237 с.

3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник / Володимир Ортинський. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.

4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В.П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

5. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Допоміжна:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи:

методичний посібник для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.

2. Мартинець Л.А. Педагогіка вищої школи : опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки» денної та заочної форм навчання / Уклад. : О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 51 с.

4. Сипченко О. Інформаційно-комунікаційна компетентність як складова професіоналізму майбутніх викладачів. Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» : Зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький, 2018. 91–93.

5. Сипченко О.М., Смоляр Є.Д. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці андрагогів. *The XII th International scientific and practical conference «Advancing in research and education»*. December 07–10, 2020 La Rochelle, France, 2020. P. 398-402

6. Сипченко О.М. Технології формування громадянської культури студентів у виховній роботі куратора. *Освітні інновації : філософія, психологія, педагогіка* : збірник наукових статей у двох частинах. Частина 2 / За заг. ред. О. В. Зосименко. Суми, 2018. С. 66–69

7. Сипченко О., Черкашина Л., Гарань Н. Формування загальних компетентностей майбутніх викладачів засобами інноваційних технологій в освітньому середовищі ЗВО. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій*: монографія за заг.ред. Л.Г.Гаврілової. Hameln, Germany: InterGING. 2019. С. 180–195.

2) Платформи та сервіси дистанційного навчання:

Moodle Дистанційний курс «Педагогіка вищої школи»
<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=890>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 24.07.2020 № 1556-VII. URL: <https://cutt.ly/SkZ9CAAt> 2. Закон України «Про освіту» від 24.06.2020 року №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> 3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 03.07.2020 року №848-VIII. URL: <https://cutt.ly/okZ28R8> 4.

	<p>Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 16.01.2016 року №2623-III. URL: https://cutt.ly/MkZ22up</p> <p>5. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: https://cutt.ly/fkZ2SnO</p> <p>6. Концепція розвитку педагогічної освіти від 16.07.2018 року №776. URL: https://cutt.ly/Qk7M9us</p> <p>7. Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: https://cutt.ly/lcoc4B</p> <p>8. Положення про робочу програму навчальної дисципліни у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» URL: https://cutt.ly/mlcoGAs</p> <p>9. Проєкт Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: https://cutt.ly/ck78KoS</p> <p><i>Платформи електронного навчання:</i> EdEra, Prometheus, Coursera, EDX, Canvas Network та ін.</p> <p><i>Необхідне обладнання:</i> Комп'ютер (ноутбук), мультимедійний проєктор, фліпчарт, ватмани, маркери</p>
Теми	<p>Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука та навчальний предмет. Розвиток сучасної системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції. Предмет, завдання, основні категорії педагогіки вищої школи</p> <p>Тема 2. Науково-педагогічний працівник закладу вищої освіти. Викладач як суб'єкт педагогічного процесу в закладі вищої освіти. Особливості діяльності та педагогічна культура викладача</p> <p>Тема 3. Організація та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу вищої школи. Основи дидактики вищої школи. Зміст освіти у вищій школі. Форми організації навчання у вищій школі. Навчальні заняття та їх методичне забезпечення у вищій школі. Методи та засоби навчання в закладі вищої освіти. Сучасні технології навчання в закладі вищої освіти. Контроль та оцінка знань, умінь і навичок здобувачів</p> <p>Тема 4. Зміст і основні напрями виховної роботи у вищій школі. Педагогічні засади виховної роботи зі студентською молоддю. Куратор (тьютор) академічної групи: функції і методика виховного впливу</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Словесні методи:</i> лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, вікторина, лекція-консультація, круглий стіл, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; <i>наочні методи:</i> спостереження, демонстрація, візуалізація, ілюстрація; <i>практичні методи:</i> обробка довідкової інформації, моделювання, аналіз подій,</p>

	<p>самостійна робота, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування в режимі самооцінювання); <i>робота з навчально-методичною літературою</i> (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату, есе); <i>відеометод</i> у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані, гейміфіковані та ін.; <i>активні методи навчання</i>: метод проєктів, брейнстормінг, карта ідей, хронологія, структурно-логічні схеми, сторітелінг, web-квести; <i>інтерактивні методи навчання</i>: ділова гра «Компетентність», ситуаційні задачі.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Здобувачі опрацьовують теоретичний матеріал лекцій та презентацій, виконують самостійну роботу. <i>Види роботи здобувачів</i>: розробка мультимедійної презентації, складання доповіді, кросворду, глосарію, написання есе, наукового повідомлення, розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів), підготовка до ділових ігор, творчих звітів, робота в парах, у групах, презентація результатів виконаних завдань, розробка плану-конспекту лекції та практичного заняття, дайджесту інтерактивних технологій, підготовка до тестового контролю, іспиту.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види</i>: вхідний контроль, поточний контроль, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання), підсумковий контроль – семестровий екзаме́н</p> <p><i>Методи</i>: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, оцінювання самостійної роботи, тестування</p> <p><i>Форми</i>: індивідуальна та фронтальна перевірка</p> <p><i>Оцінювання результатів</i> навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи в ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf та на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Отримані бали за відвідані заняття та виконані практичні завдання й самостійну роботу додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.</p>

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути: звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

- допущені до складання екзамену.

Підсумковий контроль – семестровий екзамен оцінюється за 100-бальною та національною шкалами

Основні вимоги до оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів передбачають: виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Критерії оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів:

«відмінно» (90-100 балів) – здобувач демонструє високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, **«добре» (75-89 балів)** – здобувач виявляє достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, **«задовільно» (60-74 балів)** – наявний рівень мінімально достатніх знань, **«незадовільно» (26-59 балів)** – недостатній рівень наявних результатів навчання, **«неприйнятно» (0-25 балів)** – результати навчання відсутні.

Критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності прописані у кожному завданні

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю
(денна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1.1	1	0,5			5	3
Т 1.2	1	0,5			5	3
Т 2.1	1	0,5			5	3
Т 2.2	1	0,5			10	6
Т 3.1	1	0,5			5	3
Т 3.2	1	0,5			5	3
Т 3.3					10	6
Т 3.4	1	0,5			10	7
Т 3.5					5	3
Т 3.6	1	0,5			10	6
Т 3.7					5	3
Т 4.1	1	0,5			5	3
Т 4.2	1	0,5			10	6
Разом	10	5			90	55

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю
(заочна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1.1	1	0,5			5	3
Т 1.2	1	0,5			5	3
Т 2.1	1	0,5			5	3
Т 2.2					10	6
Т 3.1	1	0,5			5	3
Т 3.2	1	0,5			5	3
Т 3.3					10	6
Т 3.4	1	0,5			10	7
Т 3.5					5	3
Т 3.6	1	0,5			10	6
Т 3.7					5	3
Т 4.1	1	0,5			6	3,5
Т 4.2	1	0,5			10	6
Разом	9	4,5			91	55,5

	<p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладань:</i> роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (лікарняний).</p> <p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для формування результатів навчання за дисципліною і отримання відповідної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про комісії з питань етики та академічної доброчесності в ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/013.pdf</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються</p> <p><i>Політика щодо відвідування:</i> для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – онлайн, за погодженням з викладачем</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» розроблено відповідно до потреб та особливостей кожного здобувача, ураховано персоналізовані траєкторії навчання, студентоцентрований підхід; вивчення даного курсу передбачає розвиток професійної компетентності у процесі опанування теоретичних, організаційно-процесуальних, методичних засад процесу навчання та виховання, застосування інноваційних технологій у процесі здійснення квазіпрофесійної діяльності викладача закладу вищої освіти, розвиток здатності проєктувати, реалізовувати, контролювати та оцінювати результати освітнього процесу і</p>

	<p>наукової діяльності відповідно до державних та європейських стандартів, сприяє формуванню соціальних навичок (soft skills): комунікативність, лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, працювати в команді, тайм-менеджмент, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення, креативність тощо. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції, своєчасно виконали самостійну роботу, додатково отримують 3 бали до підсумкового оцінювання результатів навчання</p>
--	--

Сипченко О.М.
канд. пед. наук, доцент

підпис